

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Meșină
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cho.
 Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889

ISSN-L 2734 -6889

Fruntaș, Ene Aristotel pe frontul din Est (12 Iulie 1911 - (13)/ 30 Decembrie 1942)

Elena-Cristina DOBRE¹

S-a născut la data de 12 Iulie 1911, fiul lui Tudor și Catalina, în comuna Lupșanu, județul Ialomița (actual Călărași).

Ene Aristotel, la începutul stagiului militar; prima parte a anului 1933

În aprilie 1933 își satisface stagiul militar la Regimentul 2 Jandarmi din Constanța, iar ulterior este repartizat Regimentului 5 Jandarmi. Inspectoratul de Jandarmi Constanta devine, în 1938, Regimentul 5 Jandarmi, care, din 1939, redevine Inspectoratul Regional "Marea".

Este lăsat la vatră, în luna octombrie 1935.

Tot în 1935 se căsătorește și întemeiază, cu Anica, soția dragă și iubitoare, o familie frumoasă, având trei copii: Ionel, Maria și Ecaterina.

În luna Iunie 1942, pleacă pe front și luptă la Cotul Donului. Cel mai probabil după Septembrie-Octombrie se afla în Compania 9 Poliție din Divizia 9 Infanterie, Armata a 3-a. În dreapta Armatei a 3-a se aflau Diviziile italiene, cel mai probabil, acolo se afla și Spitalul italian de Campanie în care a decedat.

Din datele consemnate în Fișa matricolă rezultă următoarele date:

Aprilie 1933: Chemat pentru incorporare, cu O.Z. 3962/1933

Prezentat și trimis pentru însumare

Însumat O.Z. Nr. 13 /9000/1933

- Oct. 1933 Mutat Insp. R. J. Constanta, O.Z. 273
- Oct. 1933 Însumat din Reg. 2 (Jandarmi?) O.Z. Nr. 654/1933
- Nov. 1933 Avansat fruntaș O.Z. Nr. 701/22661/1933
- Oct. 1935 Lăsat la vatra
- Nov. 1935 Vărsat centrului ("matr") Nr. 2 Jandarmi O.Z. Nr. 600/935.
- Însumat O.Z. Nr. 45/935 Intr. Nr. 31 987/935 și 32013/935
- Apr. 1936 Trecut completare O.Z. Nr. 57/1936 Int. Nr. 42799/1936
- Mar. 1938 Vărsat la Reg. 5 Jandarmi și însumat O.Z. 156 Int. 12876/1938
- 01.Apr. 1939 Vărsat Inspect. Jandarmeriei și însumat O.Z. 185 Int. 57994/1939
- 22 Iun.1941 Mobilizat (O.Z.?) 1798 Int. 58036/1941
- 16 Nov. 1941 Demobilizat O.Z. 132 Int. 95166/1941
- 12 Ian. 1943 Șters, fiind mort pe front OZ.1711/1943 Int.8748/1043

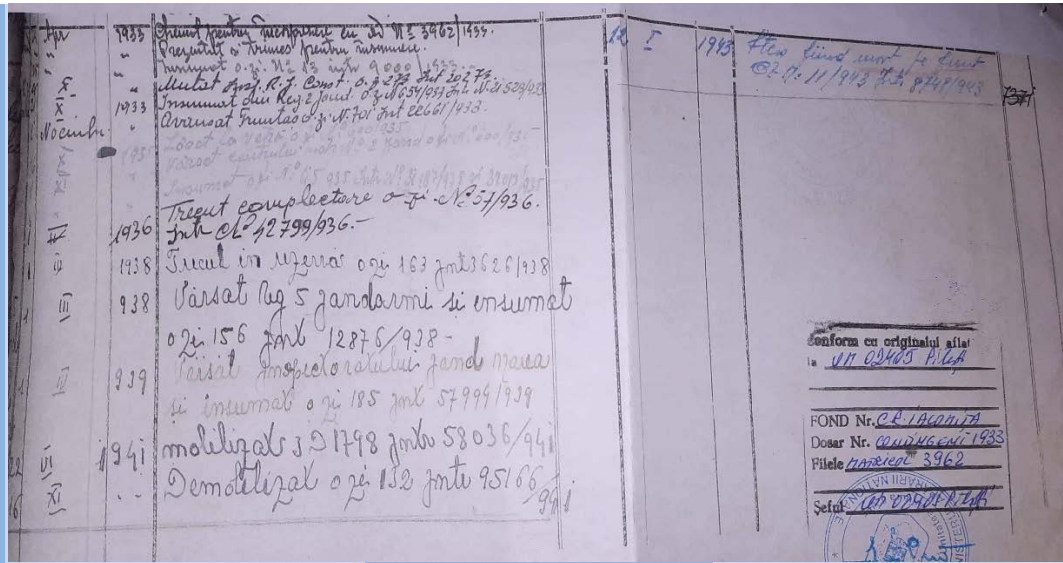
¹ Strănepoată / 19 Iulie 2021 (Germania). La 110 ani de la naștere.

Ene Aristotel, în 1935, după avansarea la gradul de fruntaș

2062 9 Ene T. Aristotel Capitan Romania nr. 10000		Nr. 163 86	Data 1935 Loc. Suceava Nr. 50 Loc. Suceava Nr. 10000 Loc. Suceava Nr. 10000	500 Loc. Suceava Nr. 10000	Nr. 10000 Loc. Suceava Nr. 10000 Loc. Suceava Nr. 10000
		Loc. Suceava Nr. 10000	Loc. Suceava Nr. 10000	Loc. Suceava Nr. 10000	Loc. Suceava Nr. 10000

Fișa matricolă, Ene T. Aristotel

Fișa matricolă, Ene T. Aristotel

În perioadă regală, încorporarea se făcea în anul când tânărul împlinea 21 de ani (majoratul, până în 1948) sau în următorul an. Încorporarea se făcea o dată pe an, la începutul anilor 1930 se făcea primăvara, apoi s-a revenit la încorporarea de toamnă (luna Noiembrie).

- Primul de an de armată era făcut, la

unele arme, printre care și jandarmii, se făcea în unități de instrucție, dar puteau să stea și mai puțin într-o unitate de instrucție;

- Încorporat la Regimentul 2 Jandarmi (instrucție), aprilie 1933, Ene T. Aristotel a stat până în octombrie 1933 la Regimentul 2 Instrucție Jandarmi care era dislocat în Cernavodă. Ca toate regimentele de instrucție desfășurau pregătirea într-un loc și aveau peste 700 de militari, ca efectiv.

- În Octombrie 1933 a fost mutat la Inspectoratul de Jandarmi Constanța, acest inspectorat avea în componență Legiunile de jandarmi din județele (care pe atunci, erau diferite de cele de acum): Brăila, Caliacra, Durostor, Constanța, Tulcea și Ialomița, legiunile care aveau posturi în comune.

- În Octombrie 1935 Ene Aristotel este lăsat la vatră, cu 6 luni mai devreme, din pricina crizei care a afectat și bugetul armatei, iar pentru a realiza economii, s-a scutit perioade de pregătire.

- În Noiembrie 1935 este însumat la Centrul 2 Instrucție Jandarmi, fostul Regiment 2 Instrucție Jandarmi, dar Ene nu a fost acolo efectiv, doar conta în acea structură la o eventuală mobilizare.

- Aprilie 1936 - a fost trecut în completare, adică prima categorie a rezerviștilor, când putea fi chemat oricând, de acasă.

- 1938 - a fost trecut în categoria *rezervă* și conta la Regimentul 5 Jandarmi, doar în caz de mobilizare, deoarece fostele inspectorate s-au transformat în regimente, pentru o scurtă perioadă; din 1939, Regimentul 5 devine: Inspectoratul Teritorial „Marea”, adică fostul Inspectorat Regional de Jandarmi Constanța, cu următoarele legiuni, repartizat următoarelor județe: Constanța, Durostor, Caliacra, Ialomița; Ene T. Aristotel doar conta acolo nominal (la una din legiuni, la un post anume),

- Cel mai probabil a fost mobilizat la Compania 9 Poliție din cadrul Diviziei 9 Infanterie, compania formată din jandarmi din subordonată directă a comandamentului diviziei.

Începând cu Aprilie 1941, teritoriul României a fost împărțit în zona armatelor de operațiuni (cu o adâncime de 50-60 km, de la limita dinaintea apărării), zona comandamentelor Etapelor (a cărei limită în adâncime se afla pe crestele Carpaților Răsăriteni, trecea prin Mizil, până jos la Dunăre), zona de operații a Capitalei, din subordinea Comandamentului Militar al Capitalei (înființat în 1939) și zona interioară (alcătuit din Inspectoratele de Jandarmi Alba, Craiova, Timișoara, parte din Inspectoratul de Jandarmi București, trecute în sectorul de responsabilitate al Armatei a IV-a române; Inspectoratele de Jandarmi Suceava, Iași, Galați și Constanța au fost trecute în subordinea Armatelor a III-a și a IV-a de operațiuni).

La 10 iunie 1941, Inspectoratul General de Jandarmi a primit ordin să-și concentreze toate efectivele disponibile în zona armatelor de operații, să organizeze servicii pretorale de brigadă, divizie, corp de armată și armată.

Serviciile pretorale, organizate pe lângă fiecare mare unitate, aveau în atribuțiile lor:

1. măsuri de poliție permanentă, legate de teritoriu și populație, exercitate prin organele locale (jandarmerie teritorială, poliții, organe de siguranță, autorități administrative) și, în anumite cazuri, prin jandarmeria operativă;

2. măsuri de poliție legate de trupe și formațiuni de servicii, prin jandarmeria operativă (companii de poliție) și, în anumite situații, prin jandarmeria teritorială.

Pretoratele erau alcătuite dintr-un pretor, în grad de ofițer, un ajutor, un grefier subofițer, doi cercetași subofițeri sau sergenți, 2-3 dactilografi (soldați), un conducător auto, un motociclist și două ordonanțe ale ofițerilor.

În sarcina pretorului intra: stabilirea zonelor de poliție și de competență, controlul circulației, organizarea controlului în gări și în trenuri, organizarea pazei comunicațiilor din zonă, organizarea poliției în localități, prin patrulare și posturi fixe, emiterea de ordonanțe ce trebuiau aplicate pe teritoriul unității respective, în interesul siguranței acesteia, și asigurarea ordinii publice, executarea poliției militare (poliția cantonamentelor, reținerea militarilor fără justificare legală, supravegherea și controlul persoanelor civile neautorizate să însoțească armata), supravegherea și controlul persoanelor civile autorizate a urma armata; protejarea subzistențelor și materialelor.

Toate serviciile pretorale erau subordonate „Marelui Pretor”, care coordona întreaga lor activitate. Pe Frontul de Est, această funcție a fost deținută de generalul de brigadă Ioan Topor, locțiitorul lui Constantin Z. Vasiliu, inspector general al Jandarmeriei. Cu alte cuvinte, Jandarmeria a fost împărțită în două – teritorială (neoperativă, din zona interioară), de sub conducerea lui Constantin Z. Vasiliu și de campanie (operativă, din zona de operații) subordonată M.C.G. și comandată de marele pretor Ioan Topor. Comanda Jandarmeriei de campanie a fost extrem de solicitantă, generalul Ioan Topor aflându-se în permanență în teritoriu: de la 15 iunie 1941 și până la 26 iulie 1941, el a parcurs cu mașina pe Frontul de Est (pentru inspecții și alte activități de serviciu) 13.643 km.

Atribuțiile pretorilor de la marile unități erau prevăzute de Regulamentul Jandarmeriei în Campanie, precum și de legile și regulamentele emise în timpul Campaniei din Răsărit. Pentru exercitarea atribuțiilor sale, pretorul dispunea în teritoriu de companii de poliție și echipe (grupe) ale poliției speciale de campanie (E.P.S.C.). Companiile de poliție erau întrebuintate în misiuni de ordine în zona mării unități respective, iar echipele poliției speciale de campanie – în misiuni speciale privind contra-spionajul, contra-sabotajul, contra-terorismul și contra-propaganda. Fiecare comandant de divizie, corp de armată, armată, sau Marele Cartier General (M.C.G.), dispunea de câte o echipă a poliției speciale de campanie.

În conformitate cu ordinul din 10 iunie 1941, au fost constituite companii de poliție, alcătuite din jandarmi, care trebuiau să acționeze în cadrul serviciilor pretorale, atașate marilor unități de operațiuni.

Pentru Campania din Răsărit I.G.J. a organizat și mobilizat următoarele unități și subunități (aflate în zona de operațiuni):

Inspectoratul de Jandarmi Galați, cu întregul efectiv al legiunilor de jandarmi, iar pentru partea operativă au fost înființate servicii pretorale pe lângă Diviziile 5, 6 și 12 Infanterie, Brigada 2 Fortificații și Corpul 3 Armată. Inspectoratul de Jandarmi Iași, cu întregul efectiv al legiunilor de jandarmi, a organizat un baraj de poliție și a concentrat câte un pluton de poliție la reședințele Legiunilor de Jandarmi din Iași și Fălciu; a atașat servicii pretorale la Diviziile 7, 14, 15 și 36 Infanterie, Brigăzile 4 Mixtă Munte și 5 Cavalerie, Corpul 4 Armată și Armata a IV-a română.

Regulamentul asupra Serviciului Interior pentru trupele de toate armele prevedea pentru gradele inferioare drept sancțiuni: oprirea ieșirii din cazarmă, serviciul peste rând, arestul, carcera, pedeapsa corporală, suspendarea temporară din grad și funcție, revocarea din funcție, ridicarea gradului, pierderea gradului. Pedeapsa corporală era o pedeapsă disciplinară, aplicată atât în timp de pace, cât și în timp de război, care consta în aplicarea de lovituri cu cureaua la spate. Medicul unității trebuia să avizeze această pedeapsă și să asiste la aplicarea ei. Pedeapsa corporală era aplicată numai în cazuri de „lipsă de cinste și greșeli grave față de îndatoririle ostășești”. După gravitate ea se afla imediat după darea în judecata Consiliului de Disciplină. Era aplicată în fața comandantului unității și a tuturor ostașilor unității, egali și superiori în grad, față de gradul ostașului pedepsit.

În acțiunile militare declanșate pe 22 iunie 1941, unitățile și subunitățile de jandarmi au executat, în sprijinul armatei, importante misiuni, care au constat în: organizarea serviciului de poliție pentru

susținerea unităților operative, razii, baraje de poliție, escortări de prizonieri, paza punctelor de comandă, gărzi fixe și mobile, controlul circulației, însoțirea convoaielor militare, lupta împotriva parașutiștilor, partizanilor și a grupurilor inamice înarmate rămase în spatele frontului, paza depozitelor, podurilor, asanarea câmpului de luptă, constituirea de gărzi personale pentru însoțirea comandanților, folosirea în misiuni de ariergardă sau avangardă, evacuarea populației, cartiruirea trupelor și atunci când situația a impus, participarea cu arma în mână, împreună cu unitățile armatei din eșalonul întâi, la acțiunile împotriva inamicului.

În afara formațiunilor din teritoriul Țării, alte efective ale jandarmeriei au fost trimise pe frontul de Est pentru a asigura ordinea în teritoriul ocupat de trupele române.

De sărbătorile de iarnă, din anul 1942-1943, când se semnaliza o oarecare activizare a mișcării legionare (ostile regimului Antonescu), vigilența Poliției a fost mărită, luându-se (conform ordinului nr. 13.703 din 22 decembrie 1942) sub pază toate obiectivele de utilitate publică și procedându-se la culegerea informațiilor în acest sens, ceea ce a contribuit la menținerea liniștii și securității publice.

Poliției îi revenea și asigurarea securității populației față de unele eventuale abuzuri din partea armatelor aliate, ce se aflau pe teritoriul Basarabiei, sau erau în tranzit. La 9 august 1942, Corpul 3 Armată, Biroul 2 Informații, ruga I.R.P. Chișinău să-și dea concursul trupelor italiene care se vor deplasa de la Iași și Chișinău spre Est. „Luați măsuri și supravegheați ca să se evite fricțiuni și acte reprobabile”. Aici menționăm că, au fost înregistrate mai multe abuzuri comise de trupele aliate în teritoriile eliberate.

O problemă pentru organele polițienești o constituia contrabanda cu mărfuri (alimente, îmbrăcăminte și obiecte monopolizate), introduse și scoase din teritoriul Transnistriei, prin intermediul pescarilor, care se întâlneau la mijlocul apei Nistrului, unde de facto era hotarul României, cu pichete grănicerești instalate; contrabandă în cantități mari prin punctele de trecere nu se atestase, iar acostarea bărcilor de la un mal la altul nu era permisă, fiind supravegheată de grăniceri. Au fost cazuri când grănicerii, observând manevrele pescarilor, au tras focuri de arme asupra bărcilor respective, însă fără rezultat. Astfel că, în Consiliul de Colaborare a autorităților județului Cetatea Albă, convocat la 25 mai 1942 (cu participarea Căpităniei Portului Cetatea Albă, șefilor vămii, Poliției, Navigației fluviale române și a grănicerilor), s-a ajuns la concluzia, că un mijloc eficace de luptă cu contrabanda ar fi existența a 2-3 șalupe cu motor cari să facă patrule sau pânze, având posibilitatea să ajungă din urmă orice barcă cu pânze sau vâsle. În vederea realizării acestei măsuri urma să se intervină pe lângă Guvernământul Provinciei Basarabia. Poliția Tighina, însă, credea de cuviință (considerente expuse la 19 iunie 1942) că, pentru combaterea contrabandei este absolut necesar a avea la îndemână personal de supraveghere, compus din minimum doi agenți de Poliție.

În rândurile scrise către soția sa Anica, fruntașul Enea T. Aristotel menționează că mergea călare prin localitățile Ucrainiene pentru cercetare. În Decembrie scrie ultima scrisoare către soția lui, Anica, dar trimisa la adresa cumnatului Toader Ion (care, în anul 1943, pleacă pe front și nici el nu s-a mai întors acasă), deoarece în timp ce scria, datorita rănilor la cap, a sângerat trei picături de sânge pe scrisoare. Astfel, suferind îl ruga pe cumnatul Toader Ion ca „aceasta scrisoare să îi fie doar citită soției lui, Anica, pentru a nu își face griji și mai mari la vederea sângelui de pe scrisoare”.

Conform spuselor soției Anica, Ene T. Aristotel ar fi decedat pe data de 13 Decembrie 1942. În urma cercetărilor în arhiva primăriei din comuna Lupșanu, este notat că a „decedat pe data de 30 Decembrie 1942, la ora 07:00, într-un Spital de Campanie italian, în localitatea Debalzewo”, în timp ce acasă era așteptat de familia sa dragă... Înștiințarea decesului, printr-o carte poștală, a ajuns în comună, din greșeală, la o alta adresă. Persoana la care a ajuns, a trimis vorbă să o anunțe pe soție, că a ajuns o poza a lui Titi (Ene Aristotel) și o carte poștală. Informația a ajuns greșită la soția sa, Anica înțelegând ca s-a întors Titi din război.

În acel moment a început a fugi cât a putut de repede, către persoana care avea fotografia și cartea poștală. Fugea și cădea, nu reușea să ajungă mai repede la soțul mult iubit și așteptat, dar când a ajuns la acel consătean a fost cel mai cumplit moment, deoarece din speranță și bucuria revederii s-a transformat în înștiințarea decesului.

Zile mai târziu, își vedea soțul pe peste tot prin curte, oriunde privea. Ori de câte ori îl vedea, îl ruga pe fiul cel mare, Ionel, să meargă la tăticul lui să îl invite la masă și să îi pună o cana de apă, la care Ionel îi spunea ca „tăticu nu este în ogradă și începea a plânge”. După ce soția Anica a fost greu încercată

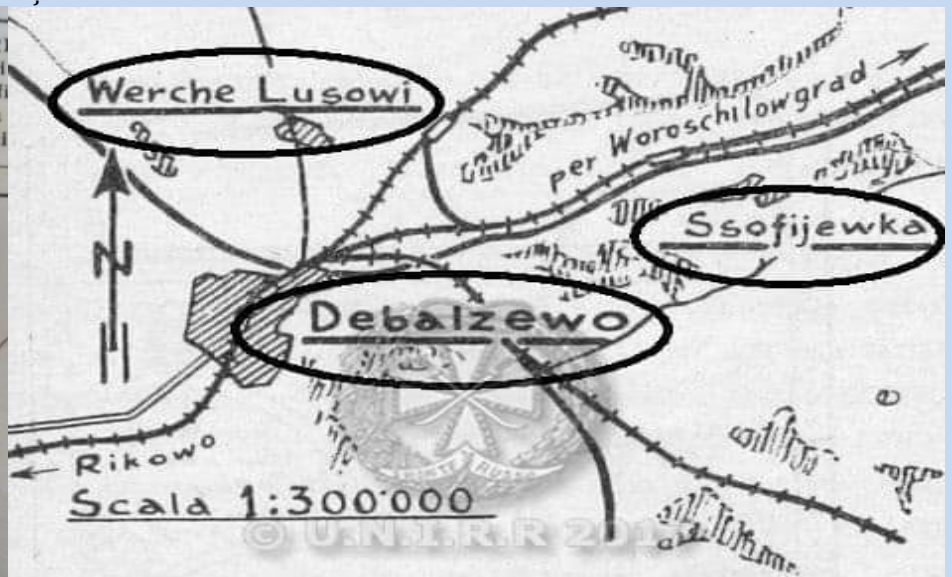
de suferința războaielor, în primul război pierzându-și tatăl, Toader Vasile pe front, apoi în al doilea război soțul Ene Aristotel și mai târziu fratele Toader Ion, nu a mai avut putere, cu toate greutățile și suferințele ce îi apăsau pe suflet, să facă față gospodăriei și creșterii copiilor și așa a rugat pe una dintre surorile sale, Susana, să o ajute în creșterea, celei mai mici dintre copii, fiicei Ecaterina, în vârstă de numai 10 luni când a rămas orfana de tată. Tătic, care și astăzi este plâns și amintit de parcă totul s-a întâmplat ieri.

După decesul străbunicului Ene Aristotel, pe front, i s-au păstrat cu sfințenie lucruri și amintirea lui de către soția sa Anica. După decesul acesteia, în 2002, nu se mai știe unde sunt documentele străbunicului și nici despre scrisoare nu se mai cunosc alte detalii. S-a povestit și se povestește despre străbunicul Ene Aristotel, Eroul meu, formidabil de frumos, cu mândrie și totuși cu durere. Din păcate prea puțin față de faptele sale mărețe, fapte care s-au ridicat la înălțimea ordinului primit de la Patrie.

Glorie, Cinste și Recunoștință Eternă Eroilor Români!

6

NUMELE numele sau (soției)	LOCUL mortii, când nu s'a în- tâmpnat la locuința mortului	ARĂTARI actului de verifi- care mortalității
8	9	10
	în spitalul de câmpie Stalin debalzewo Herărmă	

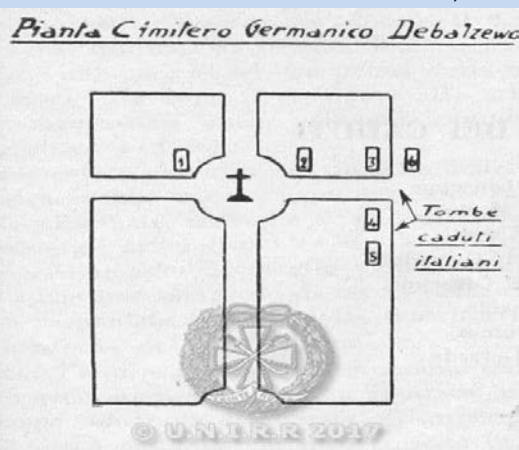

Însemnare din livretul militar

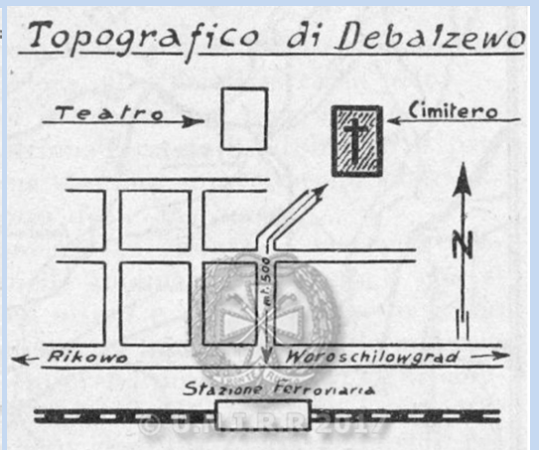
Detaliu harta, localitatea Debalzewo

Monumentul din Cimitirul Debalzewo

Schita, cimitirul Debalzewo

P.S. Jurământul militar – format 1930

"Eu, jandarmul Ene Aristotel, în numele Atotputernicului Dumnezeu, jur credință Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, supunere legilor țării și îndatoririlor militare.

Jur ca voi împlini totdeauna și în toate datornițele mele, ca jandarm în serviciul ordinii publice, al liniștii și siguranței conform instrucțiunilor, regulamentelor, iar ca ostas conform legilor și normelor armatei, în toate împrejurările voi sprijini numai binele Serviciului, al Majestății Sale și al Statului; mă supun de bunăvoie legilor, ordinelor comandanților și superiorilor mei și voi păzi credincios Secretul de Serviciu.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

Amin!